

NAVIGATORCENTRUM

Rapport 2009-08-25

www.navigatorcentrum.com

Innehållsförteckning

Inledning.....	3
Rapporten	4
Syfte/frågeställningar	4
Metod	4
Riskanalys	4
Navigatorcentrum.....	5
Bakgrund/Uppstart	5
Syfte	5
Mål	6
• Inriktningsmål	6
• Övergripande mål	6
Målgrupp	6
Projektets förutsättningar	7
För deltagarna.....	7
För personalen	8
För organisationen.....	9
Projektets genomförande och process	11
För deltagarna.....	11
För personalen	12
För organisationen.....	13
Resultat och effekter.....	13
För deltagarna.....	13
För personalen	15
För organisationen.....	15
Sammanfattning	16
Måluppfyllelse.....	17
Framtiden	18
Bifogas rapport av Adj. Lennart Ögren	

Inledning

Projekt Navigatorcentrum startades i januari 2007 och kom igång med verksamhet på von Rosens väg i september 2007. Projektet finansieras av Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuners socialnämnder, Arbetsförmedlingen och Norra Västmanlands utbildningsförbund.

Rapporten avser att belysa de effekter Navigatorcentrums arbete har gett för de personer som deltagit i projektet och de effekter man kan se av projektets arbete i de ordinarie verksamheterna. I och med Navigatorcentrums arbete har målgruppen erbjudits fler lösningar för att etablera sig på arbetsmarkanden och hitta vägen ut i egen försörjning

Arbetsmodellen i denna rapport är gjord utifrån niofältsmodellen och metoden har varit att ta del av anteckningar som förts om deltagarnas utveckling i Bra Databas, utvärderingar av deltagarna samt sammanställning av övrigt materiel bestående av minnesanteckningar. Effekterna av insatsen har diskuterats med övriga Navigatorcentra i det nationella nätverket som består av elva kommuner. Nätverket finansieras av ungdomsförbundet och har under 2008 träffats fyra gånger för att bl.a. diskutera hur man arbetar med det kommunala uppföljningsansvaret i de olika kommunerna och för att utbyta erfarenheter och metoder som fungerar för målgruppen. Träffarna har mynnat ut i ett gemensamt dokument "Från SOL till LOL", vilket har inlämnats till ungdomsförbundet. (Dokumentet bifogas denna rapport.)

Rapporten

Syfte/frågeställningar

Syftet med denna rapport är att med stöd av niofältsmodellen belysa effekterna av Navigaorcentrums arbete ur deltagarnas, personalens och organisationens perspektiv utifrån frågeställningarna:

- Projektets förutsättningar för deltagare, personal, organisation
- Projektets genomförande och process för deltagare, personal, organisation
- Projektets resultat och effekter för deltagare, personal, organisation

Ett ytterligare syfte med rapporten är att ta till vara metoder och arbetssätt som utvecklats under projektets gång och att dokumentera det som har fungerat för målgruppen men också att belysa svårigheter och motgångar i arbetssättet.

Metod

Rapporten har för avsikt att kartlägga Navigatorcentrums arbete ur tre perspektiv, deltagarnas, personalens och organisationens. Arbetsmaterialet till rapporten består av skriftliga och muntliga utvärderingar av deltagarna, uppgifter hämtade ur Bra Databas samt samtal med respektive intressent om projektets inverkan på ordinarie verksamhet. Reflektioner kring projektets utveckling har förts med personalen kontinuerligt under projekttiden.

Risikanaly

I min roll som projektledare på Navigatorcentrum har jag delvis varit aktiv i arbetet med deltagare. Kontakten har bestått i att tillsammans med projektets Studie och yrkesvägledare vara ansvarig för uppföljningen av eleverna på den nystartade utbildningslinjen på Systemair. Min roll som projektledare har för övrigt varit administrativ, stödjande och handledande för personalen och att arbeta med projektets utveckling. Jag har försökt att i rapporten få med både deltagares, personalens och samverkansparternas upplevelser av projektet. Dock är det naturligt att jag är färgad av min roll som projektledare och mina egna åsikter och värderingar kommer att sätta prägel på rapporten.

Navigatorcentrum

Bakgrund/Upptart

Bakgrunden till att Navigatorcentrum skapades var den statliga utredningen "Unga utanför" SOU 2003:92. I den gjordes en kartläggning av det växande antalet ungdomar som inte gick i skolan, arbetade eller aktivt sökte arbete. **Sannolikt stämmer storleksordningen enligt riksnormen även i Fagersta/Norberg/Skinnskatteberg.** Efter förslag från utredningen genomfördes en lagändring 2005 i kommunernas uppföljningsansvar för ungdomar 16-20 år. Bestämmelsen som trädde i kraft ålägger kommunerna att hålla sig informerade om hur ungdomar i kommunen som fullgjort sin skolplikt men som inte fyllt 20 år är sysselsatta i syfte att erbjuda dem individuella åtgärder. Skolverket benämner kommunernas skyldighet som "det kommunala uppföljningsansvaret".

Navigatorcentrum i Fagersta, Norberg och Skinnskatteberg startade på Von Rosens väg i Fagersta den 19 september 2007 och pågår som projekt till och med 2009. Till grund för projektet ligger politiska beslut i Kommunalfullmäktige i Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner samt Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU) och Arbetsförmedlingen (AF). NVU och Fagersta kommun finansierar sin del i projektet genom varsin halvtidstjänst. Övriga organisationer tillför kontanta medel.

Navigatorcentrums målgrupp är 16-25 år men fokus i projektet har varit på ungdomar under 20 år. Ungdomar i gymnasieålder som är folkbokförda i Fagersta, Norberg eller Skinnskattebergs kommuner och som inte finns inskrivna på NVU kontaktas av Navigatorcentrum via brev eller telefonsamtal för kartläggning om deras sysselsättning och erbjudande av projektets verksamhet.

Antalet ungdomar som kontaktats under HT-08 och VT-09 är ca 96 personer och ett stort antal ungdomar har spontant besökt Navigatorcentrums lokaler för frågor.

I ålderskategorin 16-20 har 12 st varit aktuella för utbildningslinjen på Systemair, 5 st har varit i praktik och 10 st har genomgått 7-tjugo-kursen. Åtta 7-tjugo grupper har genomförts med ca 7 deltagare i varje grupp, totalt 56 st varav de flesta varit i ålderskategorin 20-25 år.

Syfte

Syftet är att under samma tak utifrån individens behov med samordnade kompetenser minska rundgången och skapa nya långsiktiga rutiner. Detta för att fler ungdomar skall bli motiverade till utbildning eller arbete och inte fastna i passivitet och utanförskap.

Mål

Enligt måldokument 2008 har Navigatorcentrum följande mål:

Av de ungdomar som inte startar gymnasiet ska 100 % fångas upp av Navigatorcentrum.

Hundra procent av ungdomarna ska ha en tydlig individuell planering och erbjudas hjälp på vägen till egen försörjning

Av ungdomar som lyfter försörjningsstöd skall minst 50 % ha egen försörjning inom sex månader.

En tredjedel av ungdomarna går till studier, en tredjedel till arbete och en tredjedel till andra åtgärder som t.ex. rehabilitering/behandling.

- **Inriktningsmål**

Att skapa ett vägledningscentrum i Fagersta.

- **Övergripande mål**

Att medverka till att ungdomar stärker sin framtidstro och förmåga att lita på sin egen förmåga att försörja sig

”Samverkan i Navigatorcentrum skall ske med samhällets samlade resurser i Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner och göra valmöjligheterna inom arbetsmarknaden synliga för ungdomar och för näringslivet”.

Målgrupp

Målgruppen består av ungdomar 16-25 år som är behov av upprättande och genomförande av en individuell handlingsplan/utvecklingsplan.

De flesta ungdomar aktualiseras genom representanterna från NVU, AF eller kommunernas socialtjänster och arbetsmarknadsavdelningar. Ett mindre antal har kommit via föräldrakontakter eller på eget initiativ.

Projektets förutsättningar

För deltagarna

De deltagare som varit aktuella på Navigatorcentrum faller väl inom ramen för ovan nämnda beskrivning. En stor del av deltagarna har tappat tron på sig själva och känner inte att vuxna lyssnar på dem. Få personer i målgruppen skulle på egen hand eller inom ramen för samhällets traditionella åtgärder ta sig in på arbetsmarkanden. Projektets så gott som samtliga deltagare har haft låg självkänsla och liten tro på sin egen förmåga. Skolan har upplevts som ett misslyckande och de har ingen studiemotivation. Flertalet anger att de vill ha praktik på en arbetsplats men har svårt att motivera varför och var man skulle vilja praktisera. Känslan man får är att det spelar ingen roll, jag har väl inga val för det finns ändå inget arbete jag kan få. Vidare så har de ofta ofullständiga eller inget betyg alls från grundskola och/eller gymnasieskola.

Samtliga deltagare i den övre ålderskategorin 21-25 år har varit kända sedan tidigare av socialtjänsten och har aktualiserats till projektet via handläggare på försörjningsstöd.

Ungdomarna i åldersspannet 16-20 är ofta osynliggjorda i statistik, många försörjer sig via föräldrar och är inte aktuella som ärenden hos någon myndighet eller i skolan. Det kan vara avbrutna studier på annan ort, eller avbruten praktik osv som gör att ungdomen blir utan sysselsättning med isolering och passivitet som följd. Målgruppen kan vara svår att upptäcka och behöver extra stöd och uppmärksamhet då de i sin nuvarande situation inte kan hantera de krav och den press som ställs på dem. Målgruppen i ålderskategorin 16-20 år har aktualiserats via samordnaren på IV programmet till 7-tjugogrupper på Navigatorcentrum. De som inte finns inskrivna på gymnasieskolan har kontaktats via studie- och yrkesvägledaren eller handledaren på Navigatorcentrum via brev eller telefonsamtal. Det främsta behovet hos deltagarna har varit vägledning och motiverande samtal. När det gäller motiverande samtal har metoden varit lösningsfokuserade samtal. Det är viktigt att ungdomen känner att de blir lyssnade på och att det finns en tro på att de själva äger sitt problem och framför allt lösningen på problemet och att personalen finns till hands för att bolla idéer och lösningar med.

Samma behov finns hos båda könen. Både killar och tjejer har dåligt självförtroende och låg självkänsla, vet inte vad dom kan, känner hopplöshet och behöver hjälp med att ta nästa steg och träna på uthållighet. Den skillnaden som finns mellan könen är att tjejerna aktivt söker hjälp för sitt dåliga mående, medans killarna upplevs sjunka in i hopplöshet och stänger in sig.

För att ytterligare belysa målgruppen och de skiftande arbetsmetoderna som använts utifrån den problematik som den enskilde deltagaren haft vid starten i projektet presenteras några ungdomars första kontakt med Navigatorcentrum och vad det ledde till.

Case 1. Vi kallar honom för Per. Han kom till Navigatorcentrum via samordnaren på IV-programmet och var intresserad av utbildningslinjen på Systemair. Per har dyslexi och skolgången har inte fungerat något vidare. Per upplever att han har svårt att koncentrera sig och att han inte fått den hjälp han behöver för att klara sina studier. I januari börjar han på Systemair med praktik fyra dagar i veckan och så läser han engelska och svenska på lärcentrer i Skinnskatteberg en dag i veckan. Praktiken fungerar bra från start och Per får enbart goda omdömen från praktik-platsen. Vid uppföljningen i mars visar det sig att engelskan och svenskan också börjat fungera. Han uppger att han nu i den lilla gruppen vågar prata och försöka trots sin dyslexi. ”Nu är vi en grupp som hjälper varandra och det känns tryggt” är Pers kommentar till att studierna fungerar. Vid uppföljningen i april upplevs samma sak gällande studierna i Skinnskatteberg. Per uppger dock att matten inte går lika bra. Matten har eleverna på Brinellskolan och Per uppger att han inte kan koncentrera sig när han är bland alla gamla kompisar. Sista uppföljningen sker elevernas sista vecka. Allt fungerar fortsatt bra och Per uppger nu att ”det är skönt att gå till skolan och plugga en dag när man arbetat med kroppen hela veckan”.

Vid planerandet av utbildningslinjen gjordes överenskommelse med Systemair om att erbjuda några av handledarna att studera engelska tillsammans med eleverna. Läraren som undervisat eleverna i svenska och engelska skriver i sin rapport att fem handledare har deltagit i undervisningen och att det faktum att det funnits vuxna som dessutom varit deras handledare på Systemair har haft en mycket positiv inverkan på gruppen, inte minst socialt men också för interaktiv inläring. (Rapporten bifogas.)

Case 2. En 22 årig tjej som här kallas Lisa. Hon aktualiserades till arbetskonsulent på Navigatorcentrum via socialtjänsten med uppdraget att utreda vad hon klarar av. Lisa har tidigare misslyckats med olika aktiviteter på grund av panikångest. Lisa påbörjade gymnasiestudier på Hotell- och restaurangprogrammet men hoppade av efter knappt ett år och har sedan försökt ta upp studierna igen via KomVux och Folkhögskola utan någon större framgång då hon drabbats av panikångesten även där. Arbetskonsulenten har i samarbete med handläggare på Socialtjänsten och Arbetsförmedlingen gjort planeringen att Lisa får börja på en praktik tillsammans med sin sambo så hon klarar av att gå iväg på en sysselsättning. Planeringen är att de båda sedan får börja 7-tjugo grupp tillsammans och att man inom ramen för den kursen delar mer och mer på paret så Lisa därigenom får träna på att vara i sammanhang med andra utan sin sambos stöd. Lisas önskan är att hon ska kunna läsa upp sin gymnasiekompetens till hösten. Hon har sökt till KomVux och räknar med att starta efter sommaren.

För personalen

Personalresurserna har rekryterats från respektive organisation som även haft chefsansvaret. Omsättning av personalen har varit hög. Under 2008/2009 har samtliga som arbetar dagligen i projektet bytits ut medans kringresurserna är desamma. Den heltidstjänst som finns i projektet har delats och finansieras mellan Fagersta kommun (projektledare) och NVU:s personal.(studie- och yrkesväg-ledare).

I projektet finns fasta timresurser i form av ungdomsförmedlare 4 veckotimmar, socialsekreterare från Norberg respektive Skinnskatteberg, 4 veckotimmar, arbetskonsulent från Norberg, 4 veckotimmar och 23 veckotimmar från 'Försörjning och arbete' i Fagersta. En halvtidstjänst som handläggare har under perioden också finansierats via projektet.

Det kommunala uppföljningsansvaret ligger i huvudsak på den halvtidstjänst som finansieras av NVU. Under HT-08 var uppdraget integrerat i tjänsten som innehas av samordnaren på IV programmet.

Under VT-09 har NVU tillsatt en Studie- och yrkesvägledaren som funnits i lokalerna på Navigatorcentrum och haft huvudansvaret för det kommunala uppföljningsansvaret. Detta har gett en projektet en rejäl skjuts framåt i arbetet med att kartlägga alla ungdomar i de tre kommunerna som finns i utanförskap och till möjligheten att ge dessa erbjudande om Navigatorcentrums verksamhet.

Projektledaren som startade upp Navigatorcentrum gick i oktober-08 till andra arbetsuppgifter och då erbjöds projektledaren för Empowerment och Arbetslivscoach-projektet att ta över projektet. Tanken var att knyta ihop de verksamheter som bedrivs på Aktivitetscenter till "en dörr" in för deltagaren och på så vis kunna erbjuda den verksamhet som blir den mest gynnsamma för deltagarens utveckling mot arbetsmarknad och egen försörjning.

Lösningfokuserad metodik genomsyrar alla verksamheter på Aktivitetscenter och på Navigatorcentrum har personalen utbildats i 7- tjugo-metodiken. Utbildningen ger konkret innehåll till ett åtta veckors långt program där man arbetar med individens självkänsla och självbild utifrån ett Lösningfokuserat förhållningssätt.

För organisationen

Projektet leds av projektledare (delad med Empowerment och Arbetslivscoach) och en styrgrupp bestående av:

NVU:s gymnasiechef
Rektor för Individuella programmet
Chefen för Arbetsförmedlingen
Avdelningschefen för 'Försörjning och arbete' i Fagersta kommun
Avdelningschefen för Arbetsmarknadsavdelningen i Skinnskattebergs kommun
Chefen för Arbetslivsenheten i Norbergs kommun
Koordinatorn för Skola & näringsliv

Beställare av Navigatorcentrums tjänster är NVU, AF, Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner.

Styrgruppen har under HT-08 och VT-09 haft styrgruppsmöten vid sex tillfällen samt ett separat möte med socialcheferna i respektive kommun och gymnasiecheferna kring start av implementeringsprocess för Navigatorcentrum. Övriga samarbetspartners har varit handläggare på Arbetsförmedlingen, Studie- och yrkesvägledare, handläggare på försörjningsstöd i de tre kommunerna samt personal och produktionsansvariga från Systemair.

Projekt Navigatorcentrum startade i januari 2007 och pågår till och med december 2009. Projektet hyr lokaler av NVU på Von Rosens väg 1, vilket är i nära anslutning till Brinellskolan och i samma hus som Aktivitetscenter. Verksamheten i dessa lokaler kom igång i september 2007 och första verksamhetsårets rapport inlämnades i augusti 2008 av dåvarande projektledaren.

Navigatorcentrums planerade årsbudget 2009

Personalkostnader	462 482 kr
Lokalkostnader	164 511 kr
Övriga kostnader	159 937 kr
Total nettokostnad	786 930 kr

Varav kostnad för:

Fagersta kommun	208 536 kr
Norbergs kommun	102 301 kr
Skinnskattebergs kommun	82 628 kr
Arbetsförmedlingen	196 732 kr
NVU	196 732 kr

I budgeten består Fagersta kommuns och NVU:s intäkter av varsin halvtidstjänst, AF, Norbergs och Skinnskattebergs kommun bidrar med kontanta medel.

Projektets genomförande och process

För deltagarna

Samtliga deltagare som aktualiseras via socialtjänsterna får av sin försörjningsstöds-handläggare en kort introduktion av Navigatorcentrums verksamhet. Därefter kallas deltagarna till ett inledande samtal med arbetskonsulenten på Navigatorcentrum, där ges all viktiga information och handlingsplanen upprättas.

I handlingsplanen finns följande frågeställningar: bakgrund, nuläge, behov, åtgärder, framtidsplaner, mål och tidsplan. Där finns även möjlighet att i ett tidigt skede planera in de uppföljningar som måste ske under projekttidens gång. Frågorna kring framtid och mål är ständigt återkommande, detta för att visa deltagaren på förändring och framsteg. Omfattningen av lösningsfokus i samtalen har varierat men det ligger alltid som en bas för att deltagaren själv skall komma med förslag och lösningar grundade just på den egna situationen. Alla handlingsplaner registreras i Bra Databas med datum för uppföljning. Deltagarna erbjudits att delta i grupper i lösningsfokuserade samtal, 7-tjugo grupper, jobbsök i skivastudion och/eller praktik.

Deltagare i gymnasieålder får ett första inledande samtal med projektets studie- och yrkesvägledare. Det finns ett pedagogiskt syfte i att det är studie- och yrkesvägledaren som tar det första mötet med dessa ungdomar.

Navigatorcentrums verksamhet ska vara för de ungdomar som av en eller annan anledning inte klarar av att vara eller är på väg att falla ur skolan och det är viktigt att ungdomar som känner sig lite skoltrötta inte väljer att hoppa av studierna på grund av att Navigatorcentrums verksamhet finns. Det kan motverkas av att den kompetensen en studie- och yrkesvägledare har om alternativa vägar för att vara kvar i skolan och avsluta sina studier.

Navigatorcentrum ger möjlighet att arbeta mer flexibelt och individuellt med deltagarna då det är ett projekt som inte är en myndighet eller skolverksamhet, utan istället ska fungera som extra stöd åt deltagarna. Viktigt är att Navigatorcentrum inte ska ersätta någon av de verksamheter som finns i kommunerna utan utgöra ett komplement till ordinarie verksamheter.

Personalen är fortfarande anställda av sin ordinarie myndighet vilket gör att projektet snarare är en metod med egen budget än en verksamhet.

Projektet har arbetat utifrån ungdomarna vilket inneburit ett stort behov av flexibilitet då deltagande ungdomar har väldigt olika behov och förutsättningar.

Individuella samtal, gruppmetodik för att stärka självbilden och alternativa studier skapar Navigatorcentrums arbetssätt.

7-tjugo-metodiken baserar sig på ett program innehållande åtta temablock där man arbetar med reflektioner kring och insikt om sin egen situation, jag i förhållande till andra människor och i olika situationer. Kursen syftar till att lära sig se möjligheter och vad man är beredd att förändra för att komma vidare i sitt liv.

Utbildningslinjen på Systemair startades efter en tids planering i januari 2009. 10 elever erbjöds möjlighet att ingå i produktionen på Systemair och samtidigt läsa upp sina betyg i kärnämnen. Sammanlagt 12 elever har påbörjat

utbildningen, två (2) har valt att gå tillbaka till IV-programmet, en (1) avslutades på grund av att missbruksproblematik uppdagades, tre (3) elever har avslutats på grund av dålig närvaro och därmed har det varit sex (6) elever som har gått kvar terminen ut.

För personalen

Projektet vill samla resurser från olika myndigheter på en fysisk plats dit ungdomarna kan komma för rådgivning och stöd utifrån den situationen de befinner sig i. Arbetsgruppen består av en halvtidsanställd studie- och yrkesvägledare, en halvtidsanställd handläggare och en arbetskonsulent på 40 %.

Den här arbetsgruppen har arbetat tillsammans sedan januari år 2009. Det engagemang som funnits i gruppen har gett snabba resultat på Navigatorcentrums verksamhet som nu efter att ha haltat en tid resursmässigt fungerar utmärkt och har bra ”koll på” så gott som alla ungdomar i kommunerna. Kartläggning av de ungdomar som inte finns inom gymnasieskolan har tagit en stor del av studie- och yrkesvägledarens tid. Aktivt arbete för att få kontakt med samtliga i kommunerna boende ungdomar via brev eller telefonsamtal för att erbjuda Navigators verksamhet pågår kontinuerligt.

Arbetsgruppen har också ett gott samarbete med övriga aktörer i Aktivitetscenter-huset och samverkar med dem när det gäller studiebesök, 7-tjugo grupper, föreläsningar, jobbsökaraktiviteter, praktik och alla andra förekommande aktiviteter.

I Navigatorcentrums lokaler finns också fältassistenter med deras kunskap om ungdomar och genom dom möjlighet till ART (Aggression Replacement Training) som kan köpas in vid behov.

Navigatorcentrum ingår i ett nationellt nätverk med 11 kommuner. Nätverket har under 2008 finansierats av ungdomsförbundet och träffats 4 gånger för att utbyta erfarenheter. Dessa träffar ger möjlighet till utbyte av kunskaper och lärande både av det som har fungerat bra men också som bollplank vid svårigheter och motgångar man möter på. Representationen från Navigatorcentrum har varierat beroende på struktur och innehåll i dessa träffar.

Månadsträffar med övriga aktörer har gett möjlighet till att diskutera kring specifika ungdomar men också kring regelverk och strukturer på de olika insatser som har deltagare representerade på mötet. Därutöver är arbetsgruppen med vid veckovisa arbetsplatsträffar i ”huset” samt har egna veckovisa träffar med projektledaren för planering av verksamheten.

Alla i arbetsgruppen har under våren 2009 haft medarbetarsamtal med respektive arbetsgivare.

En klar framgångsfaktor är att arbetsgruppen finns fysiskt i samma lokaler, det underlättar arbetet med den enskilda deltagaren genom att det ger möjlighet till vägledande samtal med både arbetskonsulent och studie- och yrkesvägledare för den yngre målgruppen. Det ger också möjlighet att snabbare ”hitta” de ungdomar som är Navigatorcentrums målgrupp då det

finns möjlighet till uppkoppling via Dexter (skolans elevprogram) och naturliga kontaktytor mot skolan och övriga Studie- och Yrkesvägledare i kommunerna.

För organisationen

Till grund för projektet ligger politiska beslut i kommunfullmäktige i Fagersta, Norberg och Skinnskattebergs kommuner samt Norra Västmanlands Utbildningsförbund (NVU) och Arbetsförmedlingen (AF) Projektarbetet har skett i nära samverkan med 'Försörjning och arbete' i Fagersta som också var initiativtagare till projektet.

I projektet har samtliga i personalgruppen byts ut under HT-08 samt personalen från NVU, som hade det kommunala uppföljningsansvaret, hade inte utrymme att finnas i Navigators lokaler fullt ut. Detta sammantaget gjorde att projektet under hösten till viss del tappade fart i arbetet med att kartlägga ungdomarna men framför allt i det individuella arbetet med vägledning för dessa ungdomar. I januari skedde så lite av en nystart i projektet då personal fanns på plats vilket möjliggjorde ett utvecklat samarbete både i det praktiska arbetet men också genom att metodutveckling och tankar och idéer om hur man kan nå dessa ungdomar utvecklades.

Navigatorcentrum har sedan tidigare en hemsida som har utvecklats av två elever på Karlfeldtgymnasiets medieprogram i Avesta. Den har utvecklats och projektet har nu också en chattsida där ungdomar på tisdagseftermiddagar kan ställa frågor och komma med funderingar till arbetsgruppen.

Resultat och effekter

För deltagarna

Målgruppen består av ungdomar 16-25 år som är behov av upprättande och genomförande av en individuell handlingsplan/utvecklingsplan. Totalt under höstterminen -08 och vårterminen -09 har 96 personer varit aktuella på Navigatorcentrum.

I ålderskategorin 16-20 år aktualiserades 31 personer under HT-08 via samordnaren på IV- programmet. Upprepade försök har gjorts för att kontakta samtliga av dessa elever. Sex (6) elever har Navigatorcentrum inte lyckats få kontakt med.

Av de 25 kontaktade eleverna har:

Arbete	Utbildningslinje Systemair	Praktik	Återinskriven IV-programmet	Finns i annan kommun	Tackat nej till Navigatorcentrum
2	2	5	1	12	3

Förutom dessa har ytterligare 19 personer i ålderskategorin 20-25 år varit inskrivna hos arbetskonsulent på Navigatorcentrum. Dessa personer har deltagit i 7- tjugogrupper, varit på praktik och i aktivt jobbsök.

25 ungdomar (16-20 år) har varit aktuella på Navigatorcentrum VT-09

Norbergs kommun	Fagersta kommun	Skinnskattebergs kommun
4	16	5

12 ungdomar har erbjudits utbildningslinjen på Systemair. Sju (7) ungdomar har fullföljt utbildningen under vårterminen. Fem (5) elever har avbrutit den påbörjade utbildningen, två (2) har själv valt att återgå till IV-programmet, tre (3) har avslutats på grund av dålig närvaro. Av dessa tre är en åter på IV-programmet, en avbröts på grund av aktivt missbruk och remitterades till handläggare på socialtjänsten och en finns inga uppgifter om sysselsättning. Fem (5) ungdomar har haft heltidspraktik och 10 ungdomar har genomgått 7-tjugogrupper.

I ålderskategorin 20-25 år har 10 personer från Fagersta kommun och 10 personer från Skinnskattebergs kommun haft praktik och aktivt jobbsök i skrivarstudion via arbetskonsulenten på Navigatorcentrum.

Kommunala uppföljningsansvaret

- Födda -93** Har fångats upp till 100 % vilket innebär att man vid skrivandet av rapporten har koll på vad alla ungdomar gör.
- Födda -92** Alla var kartlagda och projektet har vetskap om allas planering.
- Födda -91** 3-5 ungdomar finns som projektet inte fått kontakt med och därmed inte har vetskap om vad dessa gör.
- Födda -90** 3 personer som kontaktats har tackat nej till Navigators verksamhet och 7 personer har man inte lyckats komma i kontakt med.

Kartläggningen tar en avsevärd del av Studie- och yrkesvägledarens arbetstid på Navigator. All kartläggning börjar med att man försöker nå alla via telefonkontakt. Misslyckas det skrivs ett brev till ungdomen med information om mailadress, chattsida, vad Navigatorcentrum kan erbjuda och erbjudande om att komma på personligt samtal.

Projektet har en egen hemsida med information och mail-möjligheter, en chattsida hålls öppen på tisdagseftermiddagar då Navigatorcentrum även har öppet hus för besökande.

För personalen

Navigatorcentrum är en frivillig verksamhet för skolungdomar vilket innebär att det ställs krav på personalen att entusiasmera ungdomarna att hitta sin egen motivation och drivkraft och få dem att inse att det är de själva som påverkar sin situation. Personalgruppen på Navigatorcentrum har bytts ut helt under hösten-08 och våren -09. Under våren har den nya personalgruppen arbetat med att hitta strukturer och arbetsätt för att nå ut till ungdomarna vilket lett till att projektet fått igång en chattsida, informationsträffar på fritidsgård och för handläggare på socialtjänsten. Försök till att finnas tillgängliga för frågor från ungdomar och föräldrar på ute i samhället har också gjorts genom att personal funnits på ett café en kväll vilket annonserades i Fagerstaposten.

Samverkan med andra myndigheter och personer som finns runt ungdomarna är en viktig del av arbetet på Navigatorcentrum för att säkerställa att planeringarna från olika håll inte motverkar varandra och ungdomarna hamnar i en rundgång mellan myndigheter. Många har en pågående planering med NVU och Arbetsförmedling och där blir Navigatorcentrums roll att gå in och stötta och vara behjälplig i samordningen mellan olika aktörer.

Under våren 2009 har samarbetet med NVU intensifierats, studie- och yrkesvägledaren har haft sin arbetsplats på Navigatorcentrum med tillgång till skolan datasystem och kunskaper om elevernas situation vilket gjort att det varit lättare att gemensamt arbeta med det kommunala uppföljningsansvaret och hitta eleverna. Personalgruppen har också genom att fysiskt finnas under samma tak fått möjlighet att arbeta ihop sig, diskutera arbetsätt och hitta nya lösningar för hur Navigatorcentrum arbetet ska fortskrida. Kringresursernas medverkande i projektet har under våren tunnats ut allt mer för att helt försvinna de sista två månaderna. Ett problem som har tagits upp på arbetsledande nivå hos respektive myndighet som ska medverka i projektet med personella resurser. Förhoppningen är att nu när den ordinarie personalen hittat sitt arbetsätt och jobbat in sig på det så blir det lättare för kringresurserna att se vilken del de kan bidra med utifrån sin organisation och kompetens.

För organisationen

Förhoppningen med Navigatorcentrum var att skapa en väg in, dels för att öka tillgängligheten för arbetslösa ungdomar men också att få till stånd ett arbetsätt där ungdomar inte riskerar att hamna i ett spring mellan olika myndigheter med

olika planeringar och handlingsplaner utan sätta ungdomen i fokus. Att samla resurser på en fysisk plats där ungdomar kan känna sig bekväma i att få stöttning i sin planering mot studier eller arbetsmarknad sparar både tid och resurser för alla inblandade parter.

Under den lågkonjunktur som råder är det svårt att få ungdomar till arbete och få praktikplatser på den reguljära arbetsmarknaden. Utmaningen för Navigatorcentrum är att hålla ungdomar igång och framför allt att rusta dem tills det åter vänder på arbetsmarkanden. Många av ungdomarna man möter på Navigatorcentrum är idag inte redo att ta ett arbete på reguljära arbetsmarknaden även om det skulle finnas. Ett aktivt arbete med att rusta ungdomarna, med bl.a. 7-tjugo grupper, Lösningfokuserad metodik och praktik inom kommunernas verksamheter är därmed nödvändigt. I och med Navigatorcentrums verksamhet fångas många av dessa ungdomar upp redan i gymnasieåldern vilket motverkar risken att dessa ungdomar faller ifrån systemet under ett antal år och sedan kommer in i andra projekt vid 21-23 års åldern med en lång tids passivitet och ofta psykiskt dåligt mående som följd. Tack vare Navigatorcentrums verksamhet har samverkan mellan **Fagerstas och Skinnskattebergs kommuner** utvecklats och närheten mellan skola och socialtjänst har förbättrats.

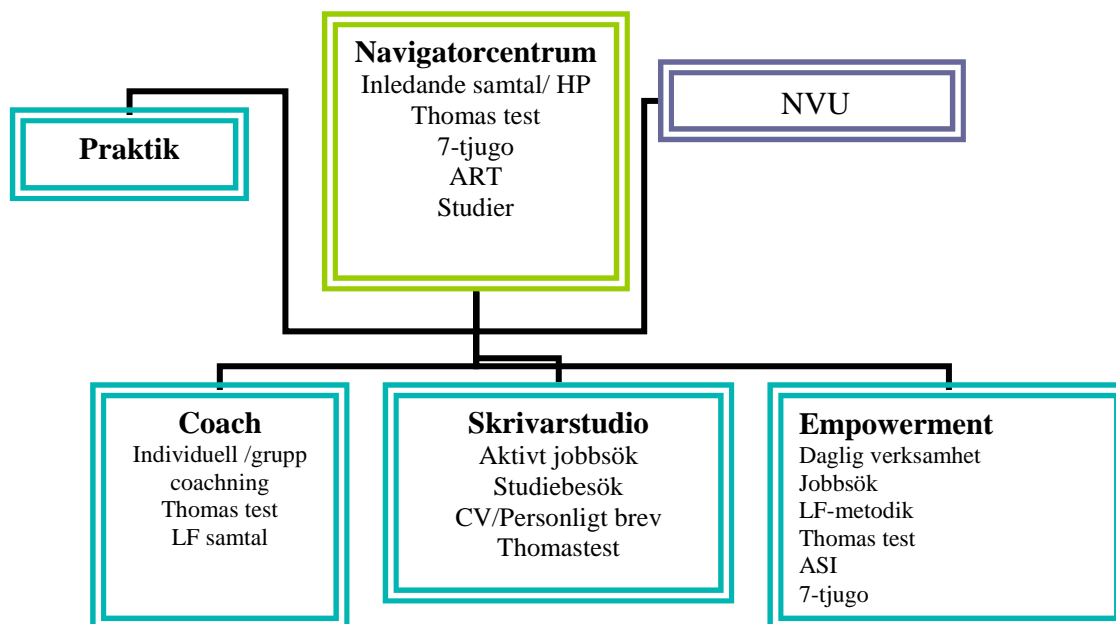
Det kommunala uppföljningsansvaret har fungerat fullt ut och nu har man koll på alla elever i målgruppen och har platser att erbjuda alla dessa ungdomar inom skolan eller via Navigaotrcentrum.

Utbildningslinjen på Systemair har varit lyckosam och fortsätter ytterligare en termin. Förhoppningen är att Navigatorcentrum permanentas och att då även utbildningslinjen på Systemair kan permanentas som en del i Navigatorcentrums och NVU verksamheter.

Sammanfattning

Navigatorcentrum som projekt är inne på det tredje året. Den dagliga verksamheten kom igång hösten 2007 och har nu pågått i två år. Det tar lång tid för projekt med många samarbetspartners att hitta arbetsformer som fungerar och ger resultat. Förändringar i personalsammansättning och nya medarbetare medför alltid att man måste börja om lite grann och detta har varit Navigatorcentrums verklighet under den tid projektet har pågått. Idag finns en arbetsgrupp som har hittat och ständigt utvecklar nya arbetsmetoder och har ett fungerande system för uppföljning av alla gymnasieungdomar och verksamhet att erbjuda dessa. Att projektet finns i närheten av Brinellskolan (gymnasieskolan) och i Aktivitetscenters lokaler underlättar samverkan och ger fördelar av att man kan använda sig av alla tillgängliga resursers och metoder som finns att tillgå på Aktivitetscenter.

Skissen ger en förenklad bild över de verktyg som finns att tillgå på Aktivitetscenter

Måluppfyllelse

'Av de ungdomar som inte startar gymnasiet ska 100 % fångas upp av Navigatorcentrum'.

Navigatorcentrum har uppfyllt målen såtillvida att alla ungdomar som avslutat årskurs nio i år är kartlagda. Endast ett fåtal av ungdomar födda mellan åren -90 och -92 har man inte lyckats komma i kontakt med.

'Hundra procent av ungdomarna ska ha en tydlig individuell planering och erbjudas hjälp på vägen till egen försörjning'.

Alla ungdomar som kontaktats har upprättade individuella handlingsplaner mot fortsatta studier eller mot arbetsplatspraktik.

'Av ungdomar som lyfter försörjningsstöd skall minst 50 % ha egen försörjning inom sex månader'.

Målet är ej uppfyllt. Med dagens lågkonjunktur är målet inte realistiskt och projektets styrgrupp har via kommunpolitiker fått uppdraget att revidera målen till en realistisk nivå inför en förlängning av projektet.

'En tredjedel av ungdomarna går till studier, en tredjedel till arbete och en tredjedel till andra åtgärder t ex. rehabilitering/ behandling'.

Av de 25 ungdomar som varit aktuella under våren -09 har två (2) arbete, tre (3) studerar via NVU, fem (5) är i praktik och 12 st finns i andra kommuner och av dessa är det flertalet som studerar på annan ort. Endast tre (3) av alla kontaktade personer har ej kunnat uppge vilken sysselsättning de har och tackat nej till erbjudandet av stöttning via Navigatorcentrum.

Framtiden

Navigatorcentrum är nu på god väg att etablera sig som "en väg in" hos såväl ungdomar som personal på olika myndigheter. Diskussioner i arbetsgruppen på hela Aktivitetscenter pågår ständigt om hur verksamheterna på bästa sätt ska kunna stötta människor mot arbetsmarkanden. Samhällsförändringarna gör att man ständigt behöver vara på alerten för att förändra och utveckla verksamheterna utifrån de behov som uppstår. Förhoppningen är att verksamheten efter 2009 permanentas och får fortsätta att växa enligt den positiva utveckling projektet har haft.

Helena Reigans
Projektledare Navigatorcentrum